

Bart Libbrecht
Anouk Pieters

GEDEELDE ZORG

Veerkrachtige netwerken,
snel zonder hulpverlening

Dan maakt de opvatting van de evolutie als langdurige, bloederige concurrentiestrijd tussen individuen en soorten, een populaire verdraaiing van Darwins begrip 'overleving van de meest aangepasten', plaats voor een nieuwe opvatting van voortdurende samenwerking, intensieve wisselwerking en wederzijdse afhankelijkheid onder levensvormen. Het leven heeft de aarde niet door strijd overgenomen, maar door netwerken. Levensvormen hebben zich vermenigvuldigd en zijn complexer geworden door andere te coöpteren, niet alleen door ze af te maken.

Vertaald uit Microcosmos: Four Billion Years of Microbial Evolution
(Margulis & Sagan, 1987)

D/2014/45/322 - ISBN 978 94 014 1894 2 - NUR 752

Vormgeving cover: Koen Bruyñeel

Vormgeving binnenwerk: Fulya Toper

© Bart Libbrecht, Anouk Pieters & Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2014.

Uitgeverij LannooCampus maakt deel uit van Lannoo Uitgeverij, de boeken- en multimediativisie van Uitgeverij Lannoo nv.

Alle rechten voorbehouden.

Niets van deze uitgave mag verveelvoudigd worden en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgeverij LannooCampus
Erasme Ruelensvest 179 bus 101
3001 Leuven
België
www.lannoocampus.be

Inhoud

INLEIDING	15
DEEL 1	
HET THEORETISCHE FUNDAMENT	23
1 Van sociale context naar netwerk ... twee goede redenen	23
Het wetenschappelijke argument	24
Het debacle rond de werkzame factoren	24
Het beeld is gedateerd	26
Wat is het probleem in de redenering van Lambert?	27
De algemeen werkzame factoren, het probleem van de therapeutische relatie	29
De onvermijdelijke hulpverleningsval?	31
De uitdaging	32
Het evolutionaire argument	35
Wat is evolutie?	35
Evenwichten die evolutie blokkeren	36
Doorbreken van het evenwicht	39
2 Wie, wat & hoe?	45
Welzijnswerkers	46
Integraal helpen	47
Iedereen expert	48
Leken en professionals	50
3 Veerkrachtig worden	53
Waarom moeten we evolueren?	54
Een leven zonder pijn	55
Het individu	60
Het individu in zijn omgeving	62
Adaptatie van gedrag als motor van evolutie	64
Veerkracht om te kunnen evolueren: het trampolinemodel	65
Band 1	68
Band 2	69

Band 3	69
Band 4	73
De veerkrachtige trampoline	74
Evolueren als mens	74
Evolutie dwars doorheen de ontwikkelingsfasen van de mens	66
Evolueren, hier en nu	77
Theoretische consequenties	79
Niet meer kunnen evolveren	79
De cliënt heeft zijn context nodig om te kunnen evolveren	80
4 Van sociale context naar netwerk ... en veel verder	83
Netwerken als volgende stap	84
Wat is een netwerk?	84
Wie maakt deel uit van een netwerk?	85
De systeemexperten	86
De transformatie-expert	88
De experts	89
Hoe werkt een netwerk samen?	90
De taak van de transformatie-expert	92
Vier fasen	92
Fase 0: aanmelden en kennismaken	92
Fase 1: de analyse van het probleem en de oplossing	94
Fase 2: voorbereiding van het netwerk	96
Fase 3: de netwerkfase	99
De rol van de expert	99
Fase 1: de probleem- en oplossingsfase	99
Fase 2: de voorbereidingsfase	100
Fase 3: de netwerkfase	101
De rol van de sociale context en het latere netwerk	102
Weerbarstige cliënt en weerbarstige sociale context	102
Twee theoretische scenario's	103
Fase 0: de kennismaking	104
Fase 1: de probleem- en oplossingsanalyse	105
Fase 2: de voorbereidingsfase	107
Fase 3: de netwerkfase	109

5 Heuristieken in de hulpverlening	111
EUREKA! Hoe ontstaan goede oplossingen?	112
Geen causaliteit, maar een veronderstelde correlatie	112
Wat is de oplossingsstrategie? Heuristieken	114
Heuristieken in de praktijk van de transformatie-expert	115
Cliënten en netwerken aanleren om problemen en oplossingen te managen	117
6 Verantwoording van de methodiek	123
Weerbarstige cliënten én hulpverleners	124
Evolutie anders bekeken	124
Weerstand ten aanzien van de sociale context	127
‘Ik ken de context maar ik houd er geen rekening mee’ - <i>the fundamental attribution error</i>	128
‘Zijn voorstel is rommel!’ - <i>the devaluation bias</i>	129
‘Ik ben beter dan de rest!’ - <i>the illusion of control bias</i>	129
‘Verbeteren is goed, behouden is beter’ - <i>the aversion of loss bias</i>	130
Waarom maken we denkfouten?	130
Het conflict tussen systeem 1 en systeem 2	132
Waarom de methode uit het boek gebruiken?	135
Traag denken	136
Slagzin 1. Contextualiseren, contextualiseren en blijven contextualiseren	137
Slagzin 2. Behouden is verliezen, veranderen is winnen	139
Slagzin 3. Heul met je vijand	141
Slagzin 4. Je bent maar zo veerkrachtig als je eigen netwerk	141

DEEL II

DE PRAKTIJK - HET TIENSTAPPENPLAN **143**

Inleiding op het stappenplan	143
De limieten van de methodiekbeschrijving	144
De fasering	145
De structuur van een stap	147
Ontwikkelingstaken	147
Situering van de methode	148
Gelijkaardige methoden	149

Support groups	149
Intensieve pedagogische thuishulp	150
Eigen Kracht-conferenties	150
Waar moet het met de hulpverlening naartoe?	151
De inzet van de methode	152
Hoe kwam de methode tot stand?	154
De huidige status van de methode	155
Toekomstige doorontwikkeling	156
Randvoorwaarden	156
Methodische specificaties	157
Stap 1. Wat is het probleem?	158
Wat zijn de klachten van de cliënt: de symptomen?	159
Wie wordt geconfronteerd met welke symptomen?	160
Wanneer en hoe vaak komen de symptomen voor?	161
Wie zijn de doelcliënten?	162
Voorbeeld	162
Vastleggen van de te boeken resultaten	163
Informereren over de manier van werken	164
Bewust kiezen voor het werken met de sociale context en sociale competenties	165
Stap 2. Meten	166
Wat is de beginsituatie?	167
Wat is het verloop van de hulpverlening?	168
Stap 3. Openbreken	170
In welke subsystemen is de cliënt actief?	171
Wat zijn de opdrachten/verwachtingen van de cliënt in het systeem?	174
Slaagt de cliënt in deze opdrachten?	175
Stap 4. Wie, wat & hoe?	177
Wie maakt deel uit van de verschillende systemen?	178
Wat is de affectieve relatie met de verschillende leden van het netwerk?	179
Wat is de invloed van de leden van het netwerk op het aanmeldingsprobleem?	180
Wat is de invloed van mensen op andere subsystemen?	183
Doorspreken	184

Stap 5. Belemmeren en/of bevorderen	185
Onderzoek van schriftelijke bronnen (samen met de cliënt)	187
Gesprekken met de cliënt	187
Informatie van belangrijke derden	188
Wat zijn de (psycho)pathologieën van de cliënt?	188
Wat is een pathologie?	189
Wat zijn de stressoren van de cliënt?	189
Wat is een stressor?	190
Wat zijn de beschermende factoren van de cliënt?	191
Stap 6. De sociale vaardigheden	193
Wat zijn de sociale vaardigheden van de cliënt?	194
Stap 7. De systeemtaken	197
De puzzelstukken in elkaar passen	198
Welke taken zijn van toepassing op welk systeem?	198
Welke pathologieën beïnvloeden welke systeemtaken?	201
Welke stressoren beïnvloeden welke systeemtaken?	202
Introduceren van experts?	203
Welke beschermende factoren bevorderen de systeemtaken?	204
Welke protectieve factoren ontbreken?	205
Stap 8. Doelen	207
Het laten afnemen van de aangemelde symptomen	210
Het opstellen van doelen die de sociale vaardigheden vergroten	210
Het opstellen van subsysteemdoelen	214
Het opstellen van tussendoelen om de systeemdoelen te bereiken	215
Acties om de doelen te bereiken	216
Stap 9. Van sociale context naar steunend netwerk	218
Het mobiliseren van het netwerk	219
Contact leggen met de leden van de subsystemen	219
Het opbouwen van de contacten met de sociale context	221
De rol van de transformatie-expert gedurende het huisbezoek	222
De inhoud van het gesprek	223
Nabespreking van een bezoek	224
De versterking van de sociale ondersteuning in functie van de doelen	225

Het netwerkoverleg als specifieke methode	227
Afgerond proces en goede voorbereiding	227
Duidelijk doel	228
Begrijpelijk verhaal	228
Beperkte omvang	228
Sterke gespreksleiding	229
Feedback	229
Het trainen van sociale vaardigheden	230
Stap 10. Evolueren als netwerk	234
Het meten van de symptomen	237
Het bereiken van de systeemdoelen	237
De evaluatiepunten	238
DEEL III	
DE CASE VAN VIKTOR	241
Ter inleiding	241
Situatieschets	242
Situatie bij start van de hulpverlening	243
Stap 1: wat is het probleem?	244
In kaart brengen van de klachten en de symptomen	245
Stap 2: meten	247
Stap 3: openbreken	249
Het systeemdiagram	250
Stap 4 : wie? Wat en hoe?	254
De affectieve relatie	255
De invloed van de relaties	258
Stap 5: belemmeren en/of bevorderen	268

Wat zijn de belemmerende en bevorderende factoren uit het trampolinemodel?	269
Welke pathologieën leggen druk op Viktor?	269
Stap 6: de sociale competentie	273
Stap 7: de systeemtaken	278
Stap 8: doelen	281
Doelenplan Viktor	282
Stap 9: sturen van het netwerk	286
Voorbeeld van een gesprek tussen Viktor en de transformatie-expert	287
Vorbereiding van de telefoongesprekken	288
Vorbereiding van de huisbezoeken	288
Subsysteem ‘vrienden’	290
Subsysteem ‘fitness’	291
Subsysteem ‘werk’	291
Subsysteem ‘hulpverlening’	291
Het netwerkoverleg	291
Stap 10: evolueren	294
Leren evolueren	295
De zelfmanagementmethode	295
Voorspelbaarheid en duidelijkheid	296
Voorbeeld evaluatiegesprek	297
Logboek	297
Doelenplan	297
Doelen, vaardigheden en relaties	298
Tot slot	301
Evolueren in plaats van problemen oplossen	302
Doelen, vaardigheden en relaties	303
Thinking, feeling and acting slow	304
Afhankelijkheid en verantwoordelijkheid	305
Literatuurlijst	306

BIJLAGE	313
Ontwikkelingstaken verschillende leeftijdsgroepen	313
Ontwikkelingstaken voor jongvolwassenen (twintig tot veertig jaar)	314
Ontwikkelingstaken voor volwassenen van middelbare leeftijd (veertig tot vijfenzeftig jaar)	314
Ontwikkelingstaken voor ouders	316
Toelichting	317
Ontwikkelingstaken voor kinderen van nul tot zes jaar	319
Ontwikkelingstaken in de babyfase (nul tot anderhalf jaar)	319
Ontwikkelingstaken in de dreumesfase (anderhalf tot tweeënhalf jaar)	321
Ontwikkelingstaken in de peuterfase (tweeënhalf tot vier jaar)	322
Ontwikkelingstaken in de kleuterfase (vier tot zes jaar)	324
Ontwikkelingstaken voor kinderen in de basisschool (zes tot twaalf jaar)	326
Acht ontwikkelingstaken voor adolescenten	327
1. Het geven van vorm aan veranderende relaties in het gezin	327
2. Participeren in onderwijs of werk	328
3. Zinvol invullen van vrije tijd	329
4. Creëren en onderhouden van een eigen woon- en leefsituatie	330
5. Omgaan met autoriteiten en instanties	330
6. Zorg dragen voor gezondheid en uiterlijk	331
7. Opbouwen en onderhouden van sociale contacten en vriendschappen	331
8. Vormgeven aan intimiteit en seksualiteit	332

Inleiding

*We moeten vooral nederig zijn en beseffen
dat we hun problemen niet kunnen oplossen.*

Pijnenburg, Studiedag 'Begeleiding in haar context', 2014

Op dinsdag 16 september 2014 organiseerde het agentschap Jongerenwelzijn de studiedag 'Begeleiding in haar context'. De studiedag werd afgerond met een debat tussen professor Huub Pijnenburg (Praktikon), professor Johan Vanderfaellie (Vrije Universiteit Brussel), David Debrouwere (agentschap Jongerenwelzijn), Willy Vandamme en Kris Clijsters (vzw Cachet). Het onderwerp van de studiedag lag in het verlengde van de brede maatschappelijke tendens om de zorg te vermaatschappelijken:

Het vermaatschappelijken van de zorg is het streven om mensen met beperkingen, chronisch zieken, kwetsbare ouderen, jongeren met gedrags- en emotionele problemen, mensen die in armoede leven, ... een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen, hen daarbij waar nodig te ondersteunen en de zorg zoveel mogelijk geïntegreerd in de samenleving te laten verlopen (Vlaamse Overheid, 2013).

Het geanimeerde debat werd in goede banen geleid door Joël De Geulaer van *Knack*. Twee uitspraken van Huub Pijnenburg en David Debrouwere bleven hangen:

- Huub Pijnenburg: 'We moeten vooral nederig zijn en beseffen dat we hun (de cliënten) problemen niet kunnen oplossen.'
- David Debrouwere: 'Wanneer sluiten we de hulpverlening af? Na het eerste probleem? Na het tweede probleem? Na het derde probleem? Na het vierde probleem? ...'

De twee uitspraken leggen een achillespees bloot: de vaststelling dat we de problemen van onze cliënten niet kunnen oplossen en dat ze bovendien van het ene probleem naar het andere drijven zonder dat het continuüm aan problemen kan doorbroken worden. Het stemt tot nadenken over de slagkracht en de finaliteit van hulpverlening.

Sinds ruim een decennium is er een duidelijke tendens om de problemen van de cliënt zeer gericht aan te pakken. De introductie van *evidence-based practice* heeft deze evolutie extra in de verf gezet. Hulpverlening wordt beschreven en met zo valide mogelijke kennis onderbouwd in programma's en protocollen om een specifiek probleem van een cliënt op te

lossen. In het licht van de vraag van David Debrouwere zou dit geruststellend moeten zijn omdat we beter in staat zouden moeten zijn om een probleem van een cliënt duurzaam op te lossen. En toch is dit niet het geval omdat er nieuwe problemen ontstaan. De vraag is: Waarom?

Het antwoord op deze vraag is de onderstroom van dit boek. Het antwoord en de oplossing zijn de twee zijden van eenzelfde munt: de veerkrachtige cliënt. Er bestaat een verband tussen veerkracht en probleemoplossend vermogen. Als de veerkracht beperkt is, dan daalt het probleemoplossend vermogen en wordt de impact van een probleem groter. Veerkracht is het gemak waarmee problemen worden opgelost. Alle mensen worden geconfronteerd met problemen, ook cliënten, maar blijkbaar zijn sommige mensen beter dan andere mensen in staat om problemen op te lossen. Dat werpt een ander licht op de vraag van David Debrouwere. Problemen zijn normaal, het onvermogen om de problemen aan te pakken is niet normaal. Beperkte veerkracht is het probleem, de grote impact van het probleem is het symptoom. In deze redenering is een probleem aanpakken een symptoom aanpakken en niet het probleem. Met deze methode willen we een stevig handvat geven om het probleem en niet het symptoom aan te pakken.

Dit boek zet in op veerkracht door enerzijds theoretisch te onderbouwen wat veerkracht is en anderzijds een methode handen en voeten te geven die de veerkracht van cliënten versterkt. Het theoretische luik tracht uit te leggen wat veerkracht betekent: het is een combinatie van gunstige kenmerken van een cliënt en gunstige kenmerken van de materiële en sociale context van de cliënt. Beide soorten kenmerken moeten voldoende 'passen'. Ongunstige kenmerken van de cliënt en ongunstige kenmerken van de materiële en sociale context kunnen de veerkracht ondermijnen. De belangrijkste theoretische wortel is de sociobiologie, die uitlegt hoe samenwerking met anderen het succes van de mens als soort sterk heeft bepaald. Met andere woorden, een gebrek aan veerkracht is een gebrek aan samenwerking. In dit boek gebruiken we het woord sociale steun. Sociale steun betekent veerkracht.

Als auteurs beseffen we dat de sociobiologie als basistheorie voor een hulpverleningsmodel voor controverse kan zorgen. Dat is niet de bedoeling. We willen een theoretisch fundament leggen dat inspirerend kan

werken door middel van analogieën tussen de sociobiologie en de hulpverlening. We claimen inspirerende analogieën, geen sluitende theorie, omdat de sociobiologie nu pas aanvaard wordt en de link met hulpverlening proto-paradigmatisch is. Dit betekent dat er nog geen vaste en solide *body of evidence* is. Dat valt buiten de ambitie en de mogelijkheden van dit boek. Desondanks werpt het theoretische luik een leerrijk licht op het belang van de sociale context in het concept veerkracht.

De voorgestelde methode geeft handvatten om de kenmerken van de cliënt en de materiële en sociale context te optimaliseren waardoor de cliënt en zijn materiële en sociale context een veerkrachtigere combinatie vormen. Kortweg doet de methode vier belangrijke dingen:

1. De kenmerken van de cliënt en zijn materiële en sociale context gedetailleerd in kaart brengen en analyseren hoe de kenmerken de veerkracht bevorderen of belemmeren.
2. Vaststellen op welke manier de bevorderende kenmerken kunnen worden gebruikt en de belemmerende kenmerken kunnen worden bijgestuurd om de veerkracht te vergroten.
3. Het opstellen van een doelenplan met acties die de veerkracht vergroten. Aan het doelenplan wordt de sociale context vastgekoppeld.
4. En ten slotte de doelen en acties evalueren en bijsturen met de sociale context om aan precisie te winnen in functie van de te vergroten veerkracht.

Dat is het traject dat werd uitgewerkt in de methode. Dit boek bestaat uit drie grote luiken: een theoretisch luik, een praktisch luik en een illustrerende case die de hele methode omspant.

Hoofdstuk 1

In het eerste hoofdstuk wordt verantwoord waarom de sociale context van de cliënt moet worden betrokken bij de hulpverlening. Er worden drie argumenten uitgewerkt. Het *wetenschappelijke argument* mengt zich in het actuele debat over wat werkt in de hulpverlening. Er wordt ingehaakt op de discussie die woedt over het belang van methodisch werken. De motieven om doorgedreven aan de slag te gaan met de sociale context zijn terug te vinden in het aandeel van de extratherapeutische factoren

(veertig procent) en de algemeen werkzame factoren (dertig procent, met in het bijzonder de therapeutische relatie) in het totale effect dat wordt gegenereerd bij doorsnee hulpverlening. De extratherapeutische factoren willen we ombuigen naar therapeutische factoren door ze expliciet mee op te nemen in de methode. Per slot van rekening gaat het over de omgevings- en cliëntkenmerken. Het evolutionaire argument volgt een zijspoor dat mogelijkverwijst verklaart waarom verandering in de hulpverlening nauwelijks via een methodiek kan worden bereikt, maar wel via een toevallige wijziging in de extratherapeutische factoren. De mosterd werd gehaald bij Gould en Eldredge (Gould S.J., 1977), die de theorie van het *punctuated equilibrium* ontwikkelden als zijspoor van de klassieke evolutieleer. De theorie heeft sinds het begin van 21ste eeuw doorvertalingen gekregen in de sociologie en psychologie. Er is een evolutionaire sprong mogelijk als het evenwicht tussen een mens en zijn omgeving wordt doorprijkt. Ze moeten samen evolueren waardoor de mens zich kan aanpassen. Dat vermogen is het fundament van de veerkracht.

Hoofdstuk 2

In het tweede hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de impact op de professional. De professional wordt gesitueerd in het welzijnswork dat bezig is met het welzijn van de cliënt in de meest brede betekenis. Dat staat in contrast tot de expert die aan de slag gaat met een specifiek probleem in een van de leefgebieden van de cliënt. Daar is de verantwoording terug te vinden. Welzijn wordt sterk bepaald door de steun van belangrijke mensen in de sociale context van de cliënt. Daarom zet de professional in op het mobiliseren van steun voor de cliënt. Samenwerking en expertise zijn de twee fundamenteën van hulpverlening.

Hoofdstuk 3

Het derde hoofdstuk is de theoretische hoeksteen. De betekenis van het woord evolutie wordt in al zijn aspecten stapsgewijs uitgewerkt. Het einddoel is een duidelijk beeld van hoe een individu en zijn materiële en sociale context op elkaar ingrijpen, met een situatie als resultaat die al dan niet voldoende materieel en sociaal comfort biedt. De ervaring van meer of minder comfort is een feedbackmechanisme dat het individu en zijn omgeving laat leren en hun gedrag wederzijds laat aanpassen. Dit is de motor achter de veerkracht.

Hoofdstuk 4

In het vierde hoofdstuk slaan we de brug van de sociale context van een cliënt naar een samenwerkend netwerk waarvan de leden elkaar ondersteunen. Onvermijdelijk passeren definities en begrippen de revue om een gemeenschappelijke taal te creëren. Ten slotte komt de grove fase-ning van de methodiek aan bod, die uitlegt op welke manier de sociale context stap voor stap wordt getransformeerd naar een netwerk. In de vier fasen van de transformatie wordt de rol van iedere deelnemer en de manier waarop ze onderling samenwerken uitgediept.

Hoofdstuk 5

Dit is een belangrijk methodologisch hoofdstuk omdat evolutie in de hulpverlening en in het leven van de cliënt en zijn netwerk worden gefundeerd. De analyse van het probleem en de oplossing voor het probleem van de cliënt leveren geen duidelijk oorzaak-gevolgbeeld op. Het is geen causaal verband, maar eerder een correlaat. Dit heeft gevolgen voor de manier waarop hulpverleningsdoelen worden geëvalueerd en bijgestuurd. Een doelenplan is geen autosnelweg die leidt naar een oplossing, maar het begin van een evolutie naar de beste aanpak. Men evolueert naar de beste aanpak door het initiële doelenplan te evalueren en verder te verfijnen.

Hoofdstuk 6

Met hoofdstuk 6 sluiten we het hek van het theoretische luik. We trachten de gebruikte methodiek en de verschillende aspecten ervan te verantwoorden door uit te leggen waarom cliënten en hulpverleners weerstand vertonen ten aanzien van het betrekken van een sociale context, en we proberen uit te leggen hoe de methode het probleem tracht op te lossen.

Het praktijkgedeelte is opgevat als een handleiding voor de hulpverlener die de sociale context van de cliënt ombouwt tot een samenwerkend netwerk. Het beslaat tien stappen. Iedere stap werd uitgewerkt als een logisch proces dat de hulpverlener volgt. De structuur van iedere stap is dezelfde. Aan het begin van iedere stap wordt het doel beschreven. Als de stap consequent wordt gezet, heeft de hulpverlener samen met zijn cliënt en de leden van de sociale context de doelen bereikt. Ze worden gebruikt als het beoogde eindpunt en als een checklist. Het vervolg is zeer transparant. Iedere stap leest als een proces met daarin concrete

voorbeelden en afbeeldingen van de instrumenten die worden gebruikt om samen met de cliënt en zijn sociale context de stap te zetten.

Ten slotte vindt de lezer een case die volledig en tot in detail werd uitgewerkt aan de hand van het stappenplan. De tien stappen werden gezet en uitgewerkt, de instrumenten werden gebruikt en omkaderd met een verhaal dat verantwoordt waarom cruciale beslissingen in een case werden genomen.

DEEL 1
HET THEORETISCHE FUNDAMENT

1

**Van sociale context
naar netwerk ...
twee goede
redenen**

'We gaan er niet geraken zonder dat de mensen elkaar helpen.'

Jo Vandeurzen

‘We gaan er niet geraken zonder dat de mensen elkaar helpen’, zegt Jo Vandeurzen, de Vlaamse minister van Welzijn (Doncker, 2011). Als auteurs geven we hem gelijk. We gaan er zonder dat we elkaar helpen niet geraken. Dit boek legt uit waarom mensen elkaar zouden moeten helpen en hoe ze dat dan wel kunnen doen onder begeleiding van een gespecialiseerd hulpverlener.

De vraag is wat de motieven zijn achter deze boude stelling? Het spanningsveld tussen de steeds langere wachtlijsten en krappere maatschappelijke budgetten was de aanleiding van het artikel in de rubriek ‘Nieuws/Weekend Extra’ van *Het Belang van Limburg*. Er stijgen alsmaar meer zorgvragen op uit de samenleving. En dat spanningsveld tussen steeds krappere budgetten en meer zorgvragen is een terechte reden om het geweer van schouder te veranderen. Al zijn de redenen waarom we er niet geraken fundamenteeler dan de krappe budgetten, want budgetten zijn middelen en zeker geen oorzaken.

We vertrekken van twee redenen die verklaren en motiveren waarom mensen elkaar moeten helpen. Maar de twee redenen tonen aan dat er iets fundamenteel fout is in de manier waarop we als samenleving, hier en nu, welzijn organiseren. We brengen twee argumenten in: het wetenschappelijke argument en het evolutionaire argument. en het maatschappelijke argument.. Twee argumenten die, volgens ons, aantonen dat de manier waarop de samenleving welzijn organiseert een sneltrein op een doodlopend spoor is.

Het wetenschappelijke argument

Het debacle rond de werkzame factoren

In de hulpverlening woedt al ruim een decennium een controverse over de zinvolheid of de zinloosheid van methodisch werken. Zoals steeds zijn er voor- en tegenstanders. De discussie over het onderwerp is niet onbelangrijk omdat de controverse ons twee dingen kan leren. Namelijk dat het betrekken van de sociale context van de cliënt noodzakelijk is en dat de effectiviteit van de hulpverlening aanzienlijk kan worden verhoogd als de context methodisch wordt betrokken. Ingebed in een methodiek